

A Fialat Kutatók Akadémiája ügyrendje

2025. szeptember 1.

1. § A társelnökök kötelezettségei

(1) A társelnökök irányításával a vezetőség és a bizottságok koordinátorai minden évben részletes beszámolót készítenek a Fialat Kutatók Akadémiája (továbbiakban: FKA) előző évi tevékenységéről az FKA Taggyűlése számára. Ezek a beszámolók a vezetőség mandátumához illeszkedő periódusok szerinti bontásban készülnek, azaz adott év májusától a következő év áprilisáig terjedő időszakra vonatkoznak.

(2) A társelnökök irányításával a vezetőség és a bizottságok koordinátorai minden évben beszámolót készítenek az FKA előző naptári évi tevékenységéről a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Közgyűlése számára. Az MTA hagyományaival összhangban ezek a beszámolók naptári évek szerinti bontásban készülnek. Amennyiben a társelnökök mandátuma az adott év áprilisával lejár, abban az esetben is részt vesznek a társelnöki tevékenységük időszakára vonatkozó beszámoló elkészítésében, a két aktuális társelnökkel együtt.

(3) Amennyiben az adott vezetőség mandátuma alatt az FKA rendelkezett anyagi forrásokkal, úgy a társelnökök feladata a források felhasználásáról pénzügyi beszámolót készíteni vagy készíttetni. A pénzügyi beszámolót az FKA taggyűlésén be kell mutatni a tagság számára, és a beszámolót az MTA megfelelő testületei elé kell tární.

(4) A társelnökök a vezetőségi tagokkal és a bizottságok koordinátoraival az FKA tagjait legalább háromhavonta hírlevélben tájékoztatják az FKA-ban folyó munkák aktuális állásáról és a tervezett programokról.

(5) A társelnökök az FKA Tanácsadó Testületét szükség szerinti időközönként tájékoztatni kötelesek az FKA munkájáról.

2. § Az FKA vezetőségének kötelezettségei

(1) Az alapszabályban foglalt feladatok mellett a vezetőség feladatai közé tartoznak az alábbiak:

a) Az FKA vezetőségének feladata, hogy koordinálja az FKA különböző bizottságaiban a tagok részvétele és bevonása mellett zajló munkát. A vezetőségnek törekedni kell arra, hogy az FKA bizottságainak koordinátorait az általa szükségesnek ítélt mértékben bevonja a vezetőségi munkába;

b) felügyelje és továbbítsa a nyilvánosság és a döntéshozók irányába készülő különböző dokumentumokat, jelentéseket, javaslatokat, melyeket előzetesen az FKA tagságával is megismertet.

c) az FKA költségvetési elképzeléseinek elkészítése a társelnökök irányításával, a tagsággal való megismertetés céljából.

(2) Az FKA vezetőségének (amely két társelnökből és öt vezetőségi tagból áll) feladata, hogy Tanácsadó Testületet kérjen fel az FKA munkájának támogatására. A Tanácsadó Testülettel a kapcsolatot az FKA bármelyik társelnöke tartja.

(3) Az FKA vezetőségének feladata, hogy a társszervezetekkel (különösen a Global Young Academy-vel, a Young Academy of Europe-pal és a többi nemzeti fiatal akadémiával) kapcsolatot tartson.

3. § Az FKA tagjainak jogai

(1) Az FKA tagjai jogosultak:

- a) a szervezet tevékenységeiben és rendezvényein részt venni;
- b) az FKA éves rendes és rendkívüli taggyűlésein részt venni, egyenlő szavazati jogukat gyakorolni, a taggyűlés rendjének megfelelően felszólalni, kérdéseket feltenni, javaslatokat és észrevételeket tenni, véleményt megfogalmazni;
- c) az FKA tagságot érintő irataiba betekinteni;
- d) választás útján az FKA vezetőségébe kerülni és az FKA tisztségeit elnyerni.

(2) A taggyűlésen minden szavazásra jogosult tag egyenlő szavazattal rendelkezik.

4. § Az FKA tagjainak kötelezettségei

(1) Az FKA tagjai kötelesek

- a) betartani az Alapszabály, az Ügyrend, a Taggyűlés és a Vezetőség határozatait és rendelkezéseit;
- b) elősegíteni az FKA céljainak megvalósulását, ezért minden tag legalább egy bizottság munkájában aktívan vállaljon feladatokat, továbbá az FKA állandó programjain és a taggyűlésen vegyen részt;
- c) a vezetőség felkérése vagy velük való egyeztetés alapján a tagok vegyenek részt programok szervezésében, koordinálásában, ezeken képviseljék az FKA-t;
- d) az FKA üzleti titkait, know-how-ját, valamint a tagsági jogviszonnyal összefüggésben tudomásukra jutott valamennyi olyan információt kötelesek megőrizni, amelyek nyilvánosságra kerülése az FKA céljainak elérését veszélyeztetik;
- e) elősegíteni az FKA tagtoborzását azáltal, hogy az általuk ismert tehetséges fiatalokat a tagválasztási pályázaton való részvételre buzdítják;
- f) tartózkodni az FKA céljainak megvalósítását veszélyeztető magatartás tanúsításától;
- g) tájékoztatni a vezetőséget a tagnyilvántartásban szereplő adataikban bekövetkezett változásról 15 munkanapon belül. Az adataik naprakész állapotban tartásáért a tagok tartoznak felelősséggel.

(2) Amennyiben egy tag méltatlanná válik a köztestületi tagságra az MTA vonatkozó szabályai alapján, egyben méltatlanná válik az FKA-tagságra is, és kizárásra kerül.

5. § Vezetőségi hely megüresedése

(1) Amennyiben egy vezetőségi tag lemond tisztségéről, vagy azt egyéb okok miatt nem tudja ellátni, hivatali idejének hátralévő részére új rendkívüli vezetőségi tagválasztást ír ki az FKA vezetősége.

(2) Ettől az eljárástól el lehet tekinteni, ha a hátralévő hivatali idő nem több, mint két hónap. A társelnökök lemondása esetén követendő eljárást a Társulási Megállapodás (Alapszabály) szabályozza.

(3) Az új vezetőségi tag megválasztása a Társulási Megállapodás 4. pontjában, illetve jelen Ügyrend 6. §-ában leírtaknak megfelelően, önjelölés és koncepciókészítés, annak az FKA-tagsága általi megismerése után anonim szavazás útján történik.

6. § Vezetőségválasztás

- (1) A vezetőségválasztást két fordulóban kell megtartani: először az új társelnök személyéről szavaz a tagság, majd az eredmény ismeretében szavaznak a tagok a vezetőség további öt tagjáról.
- (2) A társelnöknek vagy vezetőségi tagnak magukat jelölni kívánó tagok legfeljebb 300 szavas vezetői koncepciót készítenek, amelyet a tagság mihamarabb, de legkésőbb a szavazás indulásakor megismerhet.
- (3) A társelnöki és vezetői koncepciókat olyan FKA-tag vagy -tagok gyűjtik össze, továbbítják a tagság számára, és koordinálják az anonim szavazást, akik
 - a) nem tagjai a leköszönő vezetőségnek;
 - b) az adott választási fordulóban nem kívánnak vezetőségi pozícióra pályázni, és
 - c) a jelöltekkel nem állnak összeférhetetlenségi viszonyban.
- (4) A (3) bekezdés c) pontja szerinti összeférhetetlenségi viszonynak tekintendő
 - a) a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § (1) bekezdése szerinti közeli hozzátartozó és hozzátartozó,
 - b) a munkaviszonyban vagy a foglalkoztatásra irányuló egyéb jogviszonyban fennálló alá-fölé rendeltségi viszony és
 - c) az azonos kutatócsoportban való munka.
- (5) A vezetőségválasztás elektronikusan, anonim szavazási rendszeren keresztül történik.
- (6) A társelnökválasztás és a vezetőségválasztás akkor érvényes, ha az FKA tagjainak legalább 50%-a plusz egy fő részt vett a szavazáson.
- (7) Amennyiben a társelnökválasztás vagy a vezetőségválasztás érvénytelen, úgy megismételt választást kell tartani, amelyen egyszerű többség dönt a jelöltek megválasztásáról.
- (8) A társelnökválasztáson a legtöbb szavazatot gyűjtő jelölt nyer. A társelnökök választásakor/jelölésekor a tagság törekedjen a nemi, földrajzi és szakterületi diverzitásra, azonban a szakmai alkalmassági szempontok mindenkor elsőbbséget élveznek.
- (9) A vezetőségválasztáson az öt legtöbb szavazatot gyűjtő jelölt nyeri el a vezetőségi tagságot.
- (10) Amennyiben szavazategyenlőség miatt nem megállapítható a társelnökválasztáson a legtöbb szavazatot gyűjtő jelölt, illetve a vezetőségválasztáson az öt legtöbb szavazatot gyűjtő jelölt személye, úgy az azonos szavazatszámú jelöltek között újabb szavazati forduló dönt.
- (11) A vezetőségválasztás koordinációjába bevonható megfigyelőként és tanácskozási joggal az MTA–FKA-kapcsolattartó személye vagy más személy, akit a vezetőség az MTA-val való együttműködésben eseti jelleggel indokoltnak tart. Más személyek, akik nem tagjai az FKA-nak, nem vehetnek részt a vezetőségválasztás lebonyolításában, és számunkra információ nem adható ki.
- (12) A vezetőség mandátuma a megválasztás évében, május 1-jén kezdődik, és a következő év április 30-án jár le.

7. § Az FKA Tanácsadó Testülete

- (1) Az FKA Tanácsadó Testülete legalább 12, legfeljebb 16 főből áll.

(2) A tanácsadók mandátuma 3 évre szól. A tanácsadók mandátumuk lejártá után újráválaszthatók.

(3) A Tanácsadó Testület összeállításakor a lehetőségek szerint törekedni kell a tagok közötti szakterületi, nemi, földrajzi és a kutatóintézeti/egyetemi/ipari munkahellyel rendelkezők közötti egyensúlyra.

(4) Törekedni kell rá, hogy az FKA Tanácsadó Testületében az FKA alumnusai és alumnái, valamint az MTA Elnöksége is képviselve legyen.

8. § A tagválasztás menetrendje

(1) Az FKA vezetőségének és tagságának feladata az FKA népszerűsítése és az alkalmasnak tűnő jelöltek bátorítása tagtoborzás révén.

(2) Az FKA vezetősége dönt arról, hogy mely FKA tagokat kér fel az FKA Tagválasztási Bizottságába, amely a tagválasztás céljából felállításra kerül. A Tagválasztási Bizottság vezetőjét a vezetőség lehetősége szerint saját tagjai közül jelöli ki.

(3) Az FKA vezetősége nyílt pályázati felhívást tesz közzé az FKA-tagságra, jelöltállítási céllal. A tagságra az alapszabályban megjelöltek köre pályázhat, az MTA EPKR rendszerén keresztül beadott elektronikus pályázattal (önjelöléssel).

(4) A pályázat részeként a jelöltek szakmai önéletrajzát és motivációs levelét is csatolni kell. További dokumentumok bekéréséről az FKA Tagválasztási Bizottsága dönt.

(5) Köztestületi szavazás. Minden év január-februárjában az MTA köztestületének 45 év alatti tagjai szavaznak a saját tudományos osztályukból pályázó jelöltekre az MTA e-választási rendszerén keresztül. A jogosultak legfeljebb öt főre szavazhatnak. A köztestületi szavazáson az FKA-tagságra pályázó jelöltek önéletrajza és motivációs levele is megismerhető a szavazók számára.

(6) Bizottsági döntés. A legtöbb szavazatot gyűjtő legfeljebb 70 pályázó közül az FKA Tagválasztási Bizottsága márciusban választja meg azt a 12 főt, aki az adott évben megkezdheti öt éves tagságát. A Tagválasztási Bizottság figyelembe veszi a tagságon belül a szakterületek, nemek, illetve földrajzi régiók közötti egyensúlyt is, és törekszik arra, hogy a teljes tagság körében az MTA minden osztálya képviselve legyen. Nem szükséges azonban minden évben minden osztályból beválasztani új tagot, ha ez a pályázatok alapján nem látszik indokoltnak. A döntés meghozatalakor a Tagválasztási Bizottság nagy súllyal veszi figyelembe az MTA Köztestületének tagjai által adott online jelölések eredményét, valamint kiemelt jelentőséget tulajdonít a szakmai eredmények mellett a motivációs levél tartalmának is.

(7) A bizottság ülésén a tagok levezető elnököt választanak, aki a döntés meghozatala után az ülésről emlékeztetőt készít. A Tagválasztási Bizottság tagjai titoktartási nyilatkozatot írnak alá. A Tagválasztási Bizottság összetétele az FKA tagok részére közzétett, a tágabb nyilvánosság számára azonban nem ismerhető meg. A Tagválasztási Bizottság elnöke célszerűen az FKA valamely társelnöke vagy megbízott vezetőségi tagja.

(8) A pályázók kiértékelése lehetőség szerint az FKA hivatalos e-mail címéről történik, a döntés meghozatalát követő három héten belül.

(9) Az új tagok hivatalos belépése az FKA-ba az adott év májusában a tagsági nyilatkozat aláírása után történik, lehetőség szerint az FKA éves taggyűlésének keretében. A belépés pontos dátumát az adott évi pályázati kiírásnak tartalmaznia kell.

(10) Adott évben bármilyen okból megüresedő helyet a következő tagválasztáskor be kell tölteni.

9. § Az FKA bizottságai

(1) Az FKA bizottságaiba a tagság önként jelentkezik, de minden tagnak kötelező legalább egy bizottság munkájában részt venni.

(2) A bizottsági tagság egy évre szól, ezt követően megújítható.

(3) A bizottságok vezetőit (koordinátorait) a funkcióra előzetesen beérkező jelentkezések függvényében, a bizottság tagjainak véleményét figyelembe véve az FKA vezetősége kéri fel. A vezetők feladata a bizottsági tagok aktivizálása, a feladatok kiosztása és elvégzésük koordinálása.

(4) A bizottságok az FKA vezetőségével, szükség esetén pedig más bizottságokkal és akár a teljes FKA-tagsággal is szorosan együttműködnek, döntéseiket a vezetőség jóváhagyásával hozzák meg. Munkájukról a következő évi taggyűlésen beszámolnak, aktuális eredményeikről pedig az FKA vezetőségének rendszeresen számot adnak.

(5) A bizottság hatékony működését az FKA vezetősége figyelemmel kíséri. Amennyiben egy bizottság tartósan, 6 hónapon keresztül nem tart ülést, egyeztetést vagy beszámolót, az FKA vezetősége saját tagjai közül jelöli ki a bizottság koordinátorát.

(6) Az FKA állandó bizottságai:

- Esélyegyenlőség a Tudományban Bizottság
- Fiatal Kutatói Életpálya Bizottság
- Kommunikációs Bizottság
- Nemzetközi Bizottság
- Tudománynépszerűsítő Bizottság

(7) Az állandó bizottságokon túl az FKA vezetősége további eseti bizottságokat is felkérhet konkrét feladatok ellátására.

(8) A Tagválasztási Bizottság és a Vezetőségválasztási Bizottság minden évben összehívásra kerülő eseti bizottságok.

10. § Az FKA Alapszabályában és a jelen dokumentumban nem szabályozott jogi és ügyrendi kérdésekben az MTA Alapszabálya, illetve az MTA Ügyrendje az irányadó.